

Infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

Luleå kommuns yttrande över SOU 2019:11 Biojet för flyget

Diarienummer I2019/01357/E

Sammanfattning

Luleå kommun stödjer i stort utredningens förslag om reduktionsplikt. Kommunen är tillsammans med vårt energibolag Luleå Energi AB, vårt näringslivsbolag Luleå Näringsliv AB, Luleå tekniska universitet (LTU), LTU Holding, Luleå Science Park, Piteå kommun, Piteå Energi och Piteå Science Park aktiva i att utreda och skapa förutsättningar för lokal produktion av biodrivmedel för flyg.

1. Luleå kommun stödjer utredningens förslag om att ett införande av reduktionsplikt till stora delar.
2. Storskalig inhemsk produktion är av väsentlig betydelse för att förslaget skall gynna flygets omställning, både för att skapa ett tillräckligt stort utbud av biodrivmedel för flyget att tillgå och ett drivmedel med hög klimatprestanda.
3. Drift- eller investeringsstöd för produktionsanläggningar ser vi som ett nödvändigt komplement till reduktionsplikten vars syfte är omställning och efterfrågan på marknaden. Luleå kommun stödjer utredningens förslag om att ge Energimyndigheten i uppdrag att utreda behovet och möjligheterna av ett sådant, med särskilt fokus på produktion av biojet till flyget.
4. Det offentliga behöver gå före. Genom nya upphandlingskriterier, ägaranvisningar till statliga bolag samt subventioner kan staten driva en utveckling och påskynda omställning.
5. Flyget är en förutsättning för norra Sveriges tillväxt och utveckling. Utredningens förslag om utökad nattågstrafik bör enligt Luleå kommun förstås som att tåget utgör ett komplement till flyget som fortsatt är ett huvudalternativ för resande för sträckor överstigande 50 mil.

Luleå kommuns synpunkter

Det offentliga måste gå före

Luleå kommun stöder i stort utredningens förslag om reduktionsplikt. För att långsiktigt lyckas att minska flygets klimatpåverkan, säkerställa mobilitet och tillväxt i hela Sverige är vägvalet mot ökad självförsörjningsgrad viktigt.

Därmed är också närproduktion av förnybara bränsle i stora volymer avgörande. Utifrån en utmanande omvärldsutveckling och för att undvika långa transporter utifrån ett hållbarhetsperspektiv är det centralt att en inhemsk produktion av biojet får rätt förutsättningar.

Volymen på reduktionsplikten bör i linje med utredningen vara ambitiös, men måste bygga långsiktiga förutsättningar för produktion. Insteget på 1% anses som låg och risken finns att den gynnar långväga import av biojet istället för inhemsk produktion. Det är viktigt att producenter kan vara säkra på att produkten har en avsättning på marknaden för att främja nödvändiga framtida investeringar.

I flera av de tidigare stora teknikskiftena (Exempelvis från kol till olja, från olja till kärnkraft etc.) i energibranschen har staten gått in och tagit en del av risken för att i första skedet, exempelvis genom subventioner. Staten kan också i ägaransvisningar till statligt ägda bolag efterfråga användning av biojet som klimatkompenserande åtgärd och på så sätt skapa en större efterfrågan. Vid införandet av kärnkraft bildade staten t ex AB Atomenergi som senare överfördes till andra aktörer. Utifrån våra erfarenheter stödjer vi utredningens slutsatser om att ge Energimyndigheten i uppdrag att utreda behov och förutsättningar för drift- och investeringsstöd, med fokus på biojet till flyget.

Det offentliga Sverige bör som komplement till reduktionsplikten och eventuella drift- och investeringsstöd också undersöka möjligheten att använda upphandling som styrmedel. På så sätt kan vi påskynda omställningen, skapa förutsättningar för fungerande produktion av biojet och fungerande marknad där en stigande grad av inblandning blir möjlig.

Stor produktionspotential i Luleåregionen

I Luleåregionen finns potential för produktion av biojet. Här pågår redan forskning och utveckling vid Luleå tekniska universitet. De samarbeten som vi tillsammans med Luleå tekniska universitet, andra parter och näringsliv deltar i visar på att de första produktionsanläggningarna med stor sannolikhet kan behöva ytterligare incitament för att bibehålla kompetens, bedriva fortsatt forskning och stimulera nödvändiga investeringar.

Det är viktigt att skapa system som möjliggör storskalig produktion av biojet från biomassa, exempelvis från rester av befintligt svenskt skogsbruk och dess sidosrömmar.

Flygets betydelse för norra Sverige

Flyget är av stor betydelse för Sverige och den regionala utvecklingen. Sverige är ett land med långa avstånd och en hög grad av centralisering. De stora avstånden från Luleå till Stockholm och till Europa gör att restiderna blir mycket långa med alla resesätt utom för flyget. Flyget är ett sätt att möjliggöra

ett socialt och ekonomiskt utbyte mellan centralorter i Sverige. I södra Sverige har en överflyttning till andra trafikslag ägt rum i större utsträckning, nödvändig infrastruktur och våra geografiska förutsättningar försvårar en sådan överflyttning.

Som ett exempel på skillnaden i restid mellan järnväg och flyg ges följande; en flygresa mellan Luleå och Stockholm tar 2,5 timmar med anslutningstransport från stadskärna till stadskärna och en tågresor tar ca 16 timmar.

Det är av stor vikt att utreda hur en framtida reduktionsplikt påverkar norra Sverige. Staten bör beakta hur avstånd, infrastruktur och intermodala förutsättningar skiljer sig i landet och dessa måste säkerställas parallellt med satsningar på fossilfritt flyg.

På samma sätt som det är viktigt med åtgärder på global nivå för att inte vårt svenska näringsliv ska drabbas negativt ur en konkurrenssynpunkt vid införandet av reduktionsplikt är det också viktigt att säkra regionernas lika villkor enligt ovan.

Flyget som nödvändigt komplement till tåg

Luleå kommun menar att utredningens förslag om en utökad nattågstrafik är bra men behöver revideras. Det bör tydligt framgå att flyget fortsatt bör vara huvudalternativet för sträckor överstigande ca 50 mil och att tåget bör ses som ett komplement till detta, där intermodala lösningar, det vill säga sammankoppling mellan flyg och tåg, också bör utredas.

--

I detta ärende har kommunstyrelsens ordförande Niklas Nordström beslutat i enlighet med kommunstyrelsens delegationsordning. Maria Bergman har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Isak Utsi deltagit.

Beslutsunderlag

Regeringskansliets remiss av SOU 2019:11 Biojet för flyget

För Luleå kommun
Maria Bergman